

ГРУПОВО ЖОНГЛИРАНЕ

Понякога малкото камъче преобръща колата

Цитати

„Липсата на оценка за това какво всъщност представлява експоненциалният растеж е причината обществото да реагира катастрофално бавно при възникването на кризисни ситуации с подобен характер.“

- д-р Томас Лавджой, институт Смитсонови

„Глобалното затопляне с всички негови прояви е първият ясен мегасимптом, разкриващ ни, че понастоящем бързо се приближаваме до критичната точка, след която следват необратимост и срив ... ”

- Дейв Стефенсън, директор, Уисконсин Интерфейс, Климатична и енергийна кампания

Последната капка е причина чашата да прелее.
- английска поговорка

Връзка с климата

Хората са свикнали с идеята, че веднъж възникнали, проблемите нарастват постепенно и че обикновено ще бъде възможно да се справят с тях след време. Тази инерция на мислене е причината за дълбокото неразбиране за способността на системите да се справят с проблемите, когато те се разрастват експоненциално. Подобна грешна преценка продължава да се наблюдава сред високообразовани хора, тъй като повечето от тях не притежават умения да анализират сложни системи, в които се преплитат множество причини, ефекти и непредвидени въздействия. Наличието на подобни умения е необходимо за реакция на предизвикателствата, породени от глобалното въздействие на изменението на климата върху икономиката, финансовите пазари и загубата на биологично разнообразие.

В първите десетилетия на индустриалната ера количеството парникови газове, отделяни в околната среда в резултат на човешката дейност, е ниско. Така че, въпреки тяхното експоненциално нарастване, общото им количество остава малко. Възникващите в резултат на това проблеми се задълбочават постепенно и човечеството е в състояние да се справи с тях.

Понастоящем навлизаме в период, в който този постоянен експоненциален растеж е свързан с все по-големи емисионни потоци от парникови газове. Проблемите се увеличават и придобиват мащаби и сила, способни да преодолеят адаптивните сили на обществото. Вместо бавно влошаване, можем да станем свидетели на внезапен срив.

За тази игра

Разбирането на системния характер на предизвикателствата, свързани с изменението на климата, може да бъде постигнато чрез пряко участие и чрез размисъл върху придобития личен опит. Играта „Групово жонглиране“ е ценен инструмент за тази цел. Освен това е и забавна и може да предизвика много смях. Използвайки топки или други предмети, които могат да се подхвърлят, играта изкарва хората от тяхната скованост и кара кръвта им да закипи.

По-конкретно, можете да използвате тази игра за:

- Илюстрация на начина, по който прост набор от правила може да предизвика сложно поведение.
- Да дадете на участниците възможност да бъдат част от система, в която моделът на тяхното поведение бързо се променя от справяне със задачата към тотален неуспех.
- Да разбиете социалните бариери, които съществуват между участниците в играта, когато те са за първи път част от екип.
- Да помогнете на участниците да осъзнаят, че различните хора ще се държат по сходен начин, когато се сблъскват със системи, чиито правила не се променят.

Брой участници	Тази игра предполага участието на всички участници. Всяка сесия включва екип от 15 до 20 души. Ако имате повече от 20 играчи, разделете групата на по-малки отбори. Екипите могат да изпълняват упражнението едновременно, ако имате достатъчно ръководители, които да подават командите, свързани с играта.
Време	15 до 60 минути в зависимост от темите, които искате да обсъдите, възрастта и нивото на компетентност на участниците и продължителността на обсъждането.
Място	Достатъчно отворено пространство, което позволява на членовете на екипа да стоят на 1 до 2 метра един от друг в кръг. Обектите ще се хвърлят във въздуха, така че пространството се нуждае от височина на тавана не по-малка от 3 метра.
Материали	Флипчарт или учебна дъска, по една топка или друг предмет, позволяващ подхвърляне (например топка за тенис) за всеки участник. Кутия, чанта за пазаруване, кошче за отпадъци или друг контейнер за държане на топките.
Предварител на подготовка	Поставете топките в контейнера, след това разположете контейнера на стол, в непосредствена близост до вас, така че да е лесно да достигнете топките, без да се навеждате. Забележка: Ако някой от участниците в играта не е в състояние да хваща или хвърля топките, можете да му предложите да поеме ролята на наблюдател на играта, който коментара представянето на групата по време на заключителната дискусия.

Указания как да проведем играта

1

Ако в играта участват повече хора, разделете ги на групи, не по-големи от 20 души, като групите ще се редуват да участват в играта.

Подредете участниците в първата група в кръг на разстояние, не по-малко от 1-2 метра един от друг. Останалите участници ще поемат ролята на наблюдатели и следва да са отдалечени на достатъчно разстояние от играещите, за да не пречат на играта им.

2

Обяснете:

- Фасилитаторът (вие) подхвърля топката на някой от играчите и с това участниците започват да си я подхвърлят един на друг, като се стремят топката да обходи всички играчи, без някой от тях да я улови/подхвърли повече от един път. За тази цел всеки член на групата трябва да постави ръцете си на кръста. След като топката му бъде подадена, участникът трябва да я подхвърли на друг играч и да отпусне ръцете си надолу. По този начин отпуснатите надолу ръце са указание за останалите, че този играч вече е имал досег с топката. Насърчете участниците да не хвърлят топката на играч, намиращ се точно до тях, а на някой от кръга, отстоящ на по-далечно разстояние, чиито ръце са все още на кръста.
- Целта по време на тази част от играта е точността, а не скоростта. Ако някой изпусне топката, помолете го да я вдигне и да възобнови последователността на хвърляне. Нека всеки член на отбора запомни от кого е получил и на кого трябва да подхвърли топката. Уверете се, че по време на този първоначален стадий на играта никой не получава топката повече от веднъж. След като топката обходи всички играчи, тя трябва да бъде върната обратно на първия участник, който е получил топката от вас.
- Установете с групата реда на хвърляне. Обяснете, че човекът, който първоначално е хванал топката от вас, ще бъде определен за прихващач на топката от последния човек в групата и неговата задача ще бъде да продължи в същия порядък да подхвърли топката, така че тя да продължи да циркулира сред играчите за неопределено време, докато не падне на земята.

3

Обяснете правилата на играта:

„Целта на вашия екип е да държи възможно най-много топки във въздуха едновременно. Направете това, като непрекъснато улавяте топки и след това ги хвърляте на определения от вас следващ участник.”

Добавете:

„Мога да хвърля друга топка на всеки, когото видя, че в момента е със свободни ръце. Ще започнем бавно играта. Но тъй като виждам как успешно жонглирате с все повече и повече топки във въздуха, аз ще увеличавам броя им.”

Уверете се, че всички са чули това ваше последно обяснение – то формира основата за движещата причинно-следствена връзка в ранната фаза на играта, която впоследствие ще бъде обсъдена.

Ако има наблюдатели, помолете ги да следят за броя на топките във въздуха по време на упражнението.

4

Проверете дали всеки участник е запомнил на кого трябва да подхвърли топката, след като я получи. Започнете проверката като посочите човека, който е получил топката от вас. Той, от своя страна, трябва да посочи следващия играч, на когото следва да подхвърли топката и т.н., докато се изредят всички членове на групата. В редки случаи може да се наложи да хвърлите топката отново, за да изясните последователността или да установите нова.

5

Започнете играта. Хвърлете топка на първия човек, на когото сте хвърлили по време на стъпка 2, за определяне на последователността. След като членовете на екипа започнат да подават топката помежду си, изчакайте 5-10 секунди, след което хвърлете друга топка. Изчакайте още малко и започнете да включвате все повече топки в играта. Обикновено участниците започват да изпускат топките след като техният брой в играта надвиши 10-15. С нарастването на хаоса започнете да хвърляте топки бързо на различни хора, дори ако те очевидно не са готови да ги хванат. След това извикайте: „Добре, стоп!“

6

Смяна на групите.

Ако сте разделили участниците на различни екипи, преминете през описаните по-горе стъпки отново с втория екип, като помолите останалите да наблюдават броя на топките във въздуха. След като всички отбори са участвали в играта, преминете към обобщение и дискусия.

Обобщение и дискусия

Това упражнение е богато на съдържание.

Започнете с въпроси, които дават възможност на участниците да споделят своите общи впечатления от играта.

След това преминете към обяснение: „**За да анализираме по-задълбочено случилото се, нека обсъдим какво наблюдавахме. Отначало хвърлих само няколко топки и вие се справите отлично с тяхното предаване един на друг. Добавих още няколко и вие пак успяхте да се справите. Резултатите от тази първа част на играта могат да бъдат представени в графиката като режим № 1 играта.**” Представете на флипчарт или учебна дъска илюстрацията по-долу.

Продължете: „**Но впоследствие броят на топките нарастваше и вие престанахте да се справяте успешно. След като започнахте да изпускате топките, аз престанах да подавам нови.**”

Обяснете: „**Забележете, че моделът, по който се провеждаше играта, с течение на времето премина през три режима:**

- **Първо – режим на справяне.** Аз продължих да подавам топки и вие успяхте да жонглирате с тях.
- **Второ – режим на ограничение на растежа.** Продължих да хвърлям все повече топки. За кратък период първоначално продължихте да се справяте, но скоро след това вашата група достигна капацитета си за жонглиране с топките и допълнително подаваните от мене топки започнаха да падат на пода.
- **Трето – режим на спад.** Той дойде скоро след като продължих да увеличавам броя на топките в играта. Дори когато спрях да подавам нови топки, способността ви да ги

задържите във въздуха намаля, тъй като част от вас се стремяха да събират и връщат в играта падналите топки. Така общият капацитет на групата да се справя успешно с играта намаля."

Попитайте: „Защо се случи това и какво бихте могли да направите, за да се представите по-добре?“ Дайте време на играчите да обмислят отговорите си.

Типични отговори:

- „Отначало беше лесно, тъй като имаше много време да се подготвим за следващата топка. Когато броят им нарасна, започнах да ги изпускам. " "
- „Мисля, че ако бяхме тренирали да хващаме и подаваме топките, бихме могли да се справим по-добре. " "
- „Може би бихме могли да спазваме определен ритъм при подхвърлянето на топките (например с барабан) – тогава всички можехме да хвърляме и хващаме топките едновременно. " "

Посочете: „Тази игра е полезна метафора за способността на обществото да се справя с проблемите от изменението на климата. Ето един пример: Ако се сблъскате с един проблем, например наводнение, тогава вие бихте могли да се справите с него. Ако обаче броят на проблемите стане по-голям: наводнение, буря, загуба на реколта, настъпление на вредители... системата ви за противодействие може да се претовари и да се срина."

Попитайте: „Какви изменения в модела на поведение биха могли да бъдат направени за последиците от изменението на климата?“ Дайте възможност на участниците да обмислят отговорите си.

Тази игра е адаптиран вариант на Group Juggle Game (The Climate Change Playbook, Dennis Meadows, Linda Booth Sweeney, and Gullian Martin Mehers)